

รายงานการประชุม
ติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปาก
ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ผ่านระบบ Video conference
วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักส่งเสริมสุขภาพ อาคาร ๗ ชั้น ๓ กรมอนามัย

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางกรกมล	นิยมศิลป์	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ	สำนักทันตสาธารณสุข
๒. นางสาวนพวรรณ	โพชนกุล	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ	สำนักทันตสาธารณสุข
๓. นายณัฐพงศ์	กันทะวงศ์	ทันตแพทย์ชำนาญการ	สำนักทันตสาธารณสุข
๔. นางสาวเชมณัฐ	เชื้อชัยทัศน์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	สำนักทันตสาธารณสุข
๕. นางสาวปาจริยา	นาควารี	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ	สำนักทันตสาธารณสุข
๖. นางสาวรอรอร	กิติเดชะชัย	เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน	สำนักทันตสาธารณสุข
๗. นางประภาภรณ์	จันทนิข	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ	สำนักส่งเสริมสุขภาพ
๘. นายสุรัตน์	พลอยล้วน	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ	สำนักส่งเสริมสุขภาพ
๙. นางสาววราภรณ์	จิตอารี	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ	สำนักโภชนาการ
๑๐. นางสาวอารีญา	กูโน	นักโภชนาการปฏิบัติการ	สำนักโภชนาการ
๑๑. นางอรัญญา	ทัพน้อย	นักวิชาการศึกษา	สถาบันพัฒนาอนามัยเด็ก แห่งชาติ

ผู้เข้าร่วมประชุมผ่านระบบ Video conference

๑. นางปิยะดา	ประเสริฐสม	ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข รักษาการทันตแพทย์ทรงคุณวุฒิ (ด้านทันตสาธารณสุข)
๒. นางพวงเพชร	เสรษฐภักดี	อาจารย์ภาควิชาทันตกรรมสำหรับเด็ก คณะทันตแพทย์ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๓. นางจันทนา	อึ้งชูศักดิ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านทันตสุขภาพเด็กปฐมวัย
๔. นางสุนิธิ	เถียรระวิบูลย์	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลประชาธิปัตย์
๕. นางสาวจิตติพร	บุณนาค	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๐๐ น.

วาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งเพื่อทราบ

ทพญ.ปิยะดา ประเสริฐสม ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข เป็นประธานการประชุม ติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย ผ่านระบบ Video conference โดยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประชุม เพื่อติดตามการ ดำเนินงานและวางแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากใน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในปี ๒๕๖๕ ต่อไป

มติที่ประชุม : ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๒ การรับรองรายงานการประชุม

ฝ่ายเลขานุการโดยสำนักทันตสาธารณสุข นำเสนอรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมสมบูรณ วัชรโรทัย อาคาร ๑ ชั้น ๒ กรมอนามัย เพื่อให้คณะกรรมการและผู้เข้าร่วมประชุมพิจารณาและรับรองรายงานการประชุม

มติที่ประชุม : ที่ประชุมมีมติรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

วาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ รายงานกิจกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพช่องปากใน สพด. ปี ๒๕๖๔

Model	Activity ; การขับเคลื่อนงาน
กิจกรรม 4D	การส่งเสริมคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพเด็ก 4D
Diet	สอนขับถ่าย 3 ส่วนสูง ชุดกราฟ การเจริญเติบโต
Dental	สอนตรวจฟัน
Development & Play	สอนประเมิน DSPM สำหรับการจัดกิจกรรมเล่น
Diseases	คำอธิบายการดูแลตามภาพการโรค - 19

- แลกเปลี่ยน การพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ ๔D (วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๔)

จากการจัดงานแลกเปลี่ยน การพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ ๔D โดยสถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมชัยนเรนทร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้เข้าร่วมงานประกอบด้วย ผู้แทนจาก ๔ กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงมหาดไทย โดยได้รับเกียรติจาก ท่าน ดร.สาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดงานแลกเปลี่ยน ในครั้งนี้ด้วย

แนวทางการขับเคลื่อน ๔D ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ๓ข ที่จะสามารถขับเคลื่อนงาน ๔D ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น คือ

- ๑ข ⇨ ชักชวน ให้เกิดการสร้างแรงบันดาลใจขึ้น
- ๒ข ⇨ ชี้แนะ มีการทำความเข้าใจให้เกิดขึ้น
- ๓ข ⇨ ช่วยเหลือสนับสนุน ร่วมกันกับภาคีเครือข่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ผ่านเกณฑ์ สพด.๔D

การขับเคลื่อน ๔D ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ๔D ดังนี้

- D๑ Diet การเลือกบริโภคอาหาร ให้เจริญเติบโตมีพัฒนาการเหมาะสมตามช่วงวัย
- D๒ Development&play เด็กมีพัฒนาการสมวัย และเล่นอย่างมีคุณภาพ เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ
- D๓ Dental การดูแลสุขภาพช่องปากและฟัน เพื่อลดการเกิดฟันผุ และปราศจากฟันผุในเด็กปฐมวัย
- D๔ Diseases การดูแลรักษาและป้องกันควบคุมการเกิดโรค

- กิจกรรมงานรณรงค์ “ขยับแปรง ๒ นาที” ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔)

จากการจัดงานแถลงข่าวรณรงค์ “ขยับแปรง ๒ นาที” ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยกลุ่มพัฒนาทันตสุขภาพเด็กปฐมวัยและวัยเรียน สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมกำธรสุวรรณกิจ อาคาร ๑ ชั้น ๑ กรมอนามัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์สร้างกระแสการแปรงฟันนาน ๒ นาที ด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์ของเด็กปฐมวัย ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสร้างสุขนิสัยให้เด็กกรีกการแปรงฟันผู้เข้าร่วมงาน ประกอบด้วย ผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงมหาดไทย โดยได้รับเกียรติจาก นายแพทย์อรรถพล แก้วสัมฤทธิ์ รองอธิบดีกรมอนามัย เป็นประธานการเปิดงานแถลงข่าวในครั้งนี้ด้วย

- ประกวดคลิปกิจกรรมขยับแปรง ๒ นาที ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (ระหว่างวันที่ ๑ มีนาคม - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔)

สำนักทันตสาธารณสุข โดยกลุ่มพัฒนาทันตสุขภาพเด็กปฐมวัยและวัยเรียน จัดการประกวดต้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการจัดกิจกรรม “ขยับแปรง ๒ นาที” วัตถุประสงค์ของการประกวด เพื่อสร้างสุขนิสัยการแปรงฟันในเด็กปฐมวัย และเพื่อให้เกิดการจัดกระบวนการแปรงฟันคุณภาพในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประกวด สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียนอนุบาล

ระยะเวลาดำเนินการ : วันที่ ๑ มีนาคม - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔

รายละเอียดของผู้ส่งผลงานเข้าร่วมการประกวดต้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการจัดกิจกรรม
“ขยับแปรง ๒ นาที”

- สพด./โรงเรียนอนุบาล ส่งผลงานคลิปวิดีโอเข้าประกวดทั้งหมด จำนวน ๔๖๓ แห่ง
- ผลงานคลิปวิดีโอที่ผ่านเกณฑ์การประกวดเรื่องระยะเวลา (๒-๓ นาที) จำนวน ๓๖๓ แห่ง
คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๙
- ส่งผลงานคลิปวิดีโอเข้าประกวดทั้งสิ้นจำนวน ๗๒ จังหวัด ครอบคลุมทั้ง ๑๒ เขตสุขภาพและใน
จังหวัดกรุงเทพมหานคร แยกตามสังกัด ดังนี้
  - : สังกัด สพฐ. ๒๙๙ แห่ง (ร้อยละ ๖๔.๖)
  - : สังกัด อปท. ๑๖๒ แห่ง (ร้อยละ ๓๕.๐)
  - : สังกัด สพม. ๑ แห่ง (ร้อยละ ๐.๒)
  - : สังกัด สำนักงานแพทย์ (กรุงเทพฯ) ๑ แห่ง (ร้อยละ ๐.๒)

รูปแบบของผลงานที่ส่งเข้าประกวด ๕ ประเภท

๑. ครูสอนแปรงฟัน แล้วเด็กนักเรียนปฏิบัติตาม
๒. นิทาน/บทบาทสมมติ โดยเด็กๆ
๓. กิจกรรมแปรงฟันประกอบเพลง
๔. เต็มประกอบเพลง
๕. รายการให้ความรู้/สื่อบุคคล

ผลการตัดสินการประกวด

- รางวัลชนะเลิศ โรงเรียนอินทร์ศรีธาธาราชบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดพราหมณี จังหวัดนครนายก
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒ โรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม จังหวัดนครปฐม
- รางวัล Popular Vote ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

- ประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

เอกชน (ผ่านระบบ Video conference) วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔ โดยมีวัตถุประสงค์การประชุมเพื่อให้
ครู/ผู้ดูแลเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเอกชนได้รับความรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัย และให้ครู/
ผู้ดูแลเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเอกชนนำความรู้ที่ได้ ไปปรับใช้ให้เกิดการดำเนินงานด้านการดูแลสุขภาพ
ใน สพด.กลุ่มเป้าหมาย คือ ครู/ผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดำเนินกิจการ/ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัยเอกชน (กรุงเทพมหานคร) จำนวน ๒๒ แห่ง

วัตถุประสงค์การบรรยาย

หัวข้อบรรยาย	วัตถุประสงค์
การขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณภาพสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ “๔D”	เพื่อให้ทราบถึงนโยบายและภาพรวมการดำเนินงาน ด้านสุขภาพ ภายใต้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ
ปตท.หัวใจสำคัญในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็ก	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ในการดูแลสุขภาพ ช่องปากเด็กปฐมวัยที่เกี่ยวข้องกับการแปรงฟัน

	การตรวจฟัน และการรับประทานอาหาร
ความสำคัญของ สพต.กับการป้องกันการเกิดโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุม ได้รับรู้บทบาทของ สพต.และครูผู้ดูแลเด็กในการช่วยดูแลให้เด็กมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพช่องปาก และมีสุขภาพช่องปากที่ดี
กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนางานทันตสุขภาพในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเอกชน	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมเรียนรู้และวางแผนกิจกรรมทันตสุขภาพในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ตนเองรับผิดชอบ

มติที่ประชุม : ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

การขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยปี ๒๕๖๕

๔.๑ การสร้างเครือข่ายสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย(สปต.)ต้นแบบด้านสุขภาพช่องปากระดับเขตสุขภาพ

มติที่ประชุม : การสร้างเครือข่ายสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย(สปต.)ต้นแบบด้านสุขภาพช่องปากระดับเขตสุขภาพ สามารถดำเนินการขับเคลื่อนได้ทั้งในรูปแบบเฉพาะด้านงานทันตสาธารณสุข และดำเนินการขับเคลื่อนบูรณาการงานร่วมกันทั้ง ๔ D (Diet , Delvelopment , Dental และ Disease) โดยขับเคลื่อนให้มีทุกระดับทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้เกิดความครอบคลุมเด็กมีสุขภาพดีแบบองค์รวม และเพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนที่เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป “สุขภาพช่องปากดี เพื่อ ๔D”

๔.๒ การสนับสนุนสื่อหรือกิจกรรมการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้านสุขภาพช่องปากในเด็กปฐมวัย

มติที่ประชุม : การสนับสนุนสื่อหรือกิจกรรมการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้านสุขภาพช่องปากในเด็กปฐมวัย การผลิตสื่อทั่วไปหรือกิจกรรมที่มีความสร้างสรรค์โดยครู/ผู้ดูแลเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพราะจะมีความถนัดและความเชี่ยวชาญในการผลิตสื่อสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัย โดยจากภาพรวมผลงานส่งเข้าประกวดของครู/ผู้ดูแลเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แปลกใหม่และมีความน่าสนใจ และผลิตสื่อให้ความรู้โดยทันตสาธารณสุขเพื่อให้ความรู้การดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กปฐมวัย จัดทำขึ้นให้กับ/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และพ่อแม่/ผู้ปกครอง

๔.๓ การจัดทำคู่มือ/แนวทางการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัย

มติที่ประชุม : การจัดทำคู่มือ/แนวทางการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัยให้แก่ครูพี่เลี้ยง/ผู้ดูแลเด็ก มอบสำนักทันตสาธารณสุขเป็นผู้ดำเนินการจัดทำคู่มือ/แนวทาง เพราะสำนักทันตสาธารณสุขเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ด้านวิชาการทันตสาธารณสุข จึงเห็นควรในการจัดทำคู่มือ/แนวทางขึ้นมาให้แก่ครูพี่เลี้ยง/ผู้ดูแลเด็ก ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน ในการเพิ่มพูนทักษะความรู้ต่อไป

๔.๔ ข้อเสนอแนะจากสำนักส่งเสริมสุขภาพ

จากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทำให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีการปิดเรียน และคาดการณ์ว่าสถานการณ์จะอีกนาน ซึ่งการเรียนออนไลน์ ไม่ได้เกิดขึ้นทุกแห่ง ขึ้นอยู่กับบริบทและความพร้อมของแต่ละพื้นที่ จึงตระหนักเห็นความสำคัญในการดูแลทำความสะอาดช่องปากของเด็ก เน้นบทบาทความสำคัญไปยังพ่อแม่/ผู้ปกครอง เพราะส่วนใหญ่เด็กอยู่ที่บ้าน ทันตบุคลากรเน้นให้ความรู้ในการดูแลทำความสะอาดช่องปากเด็กให้กับพ่อแม่/ผู้ปกครอง ตลอดจนด้านการส่งเสริมโภชนาการ ด้านพัฒนาการ และด้านทักษะการเรียนรู้/การเล่นของเด็ก

ในแผนการดำเนินงานคลัสเตอร์สตรีและเด็กปฐมวัยปี ๒๕๖๕ จะมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆให้กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ครู/ผู้ดูแลเด็ก อยู่ในหลักสูตรโรงเรียนพ่อแม่ จัดทำขึ้นในรูปแบบหนังสือ ซึ่งเป็นแนวทางที่จะทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครู/ผู้ดูแลเด็ก ซึ่งคุณครูมีทักษะความรู้ความสามารถมาก แต่มีประเด็นที่เป็นกังวล คือ คุณครูไม่สามารถเชื่อมโยงได้จากการจัดกิจกรรมนั้นๆช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านใด จึงควรเพิ่มทักษะองค์ความรู้นี้เพิ่มเติมให้กับคุณครูด้วย

มติที่ประชุม : ที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะ

วาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

๕.๑ แผนการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อรายงานผลติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน กำหนดจัดให้มีการประชุมเป็นอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ในช่วงเดือนพฤษภาคมของทุกปี

๕.๒ การจัดตั้งกลุ่มไลน์คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารข้อมูลร่วมกันในการทำงานของคณะทำงานฯ

๕.๓ ควรเพิ่มคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/ชมรม/อาจารย์มหาวิทยาลัย/ทันตบุคลากรและภาคีเครือข่ายในส่วนภูมิภาค/ส่วนพื้นที่ร่วมด้วย เพื่อให้เกิดคณะทำงานที่มีความครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกัน

มติที่ประชุม : ที่ประชุมรับทราบและเห็นด้วย

ปิดประชุม เวลา ๑๖.๓๐ น.

ผู้บันทึกการประชุม

นางสาววรรอร กิติเดชะชัย

เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

นางสาวนพวรรณ โพชนุกูล

ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ